

Beste Daan

Ik las je oproep om te reageren op een 'Aanzet tot een it-deltaplan'.

Je snijdt een hoop onderwerpen aan. Ik kies er daarom voor om per paragraaf wat opmerkingen te maken, als je het niet bezwaarlijk vindt.

1. Voorwoord.
 - a. Ik meen dat de ICT problemen bij de overheid voldoende worden onderkend. Hoe voorkomt men echter nieuwe? En hoe lost men de huidige problemen op?
2. Uitdagingen.
 1. Je gooit de overheid op één hoop. De overheid is echter een bonte verzameling van activiteiten en initiatieven van gemeenten, provincies, waterschappen, semi overheid, rijksoverheid, uitvoeringsorganisaties etc. Ze mogen allemaal (voor veel geld) het wiel uitvinden.
 2. Recent werd de oproep gedaan om klanten van de overheid als mens te betitelen. Een menselijke benadering verdient de voorkeur, maar misbruik en oneigenlijk gebruik moet met handhaafbare regelgeving vermeden worden.
 3. De wettelijke regelingen zorgen voor veel interactie en uitwisseling van gegevens (administratieve lasten). Deregulering en vereenvoudiging levert vermoedelijk veel meer op. Daar zou ik ook voor pleiten. Oorzaak en gevolg tenslotte.
3. Kanttekeningen bij een oplossing.
 - a. Je vraagt om de allerhoogste spoed, maar er zijn zoveel problemen. Het IT probleem is belangrijk, maar urgenter dan zorg, stikstof, lerarenproblematiek etc?
 - b. Je hebt het over het totale it-bouwwerk van de overheid. Dat klinkt of er samenhang is, maar dat is natuurlijk niet zo. Een stad bestaat ook uit historische panden en nieuwbouw, en de infrastructuur is niet altijd logisch. Dergelijke 'architecturen' verander je niet zomaar.
 - c. De oplossingen klinken top-down. Past dat nog wel in deze tijd?
 - d. De basisregistraties en alles wat daarvoor door moet gaan krijgen weinig aandacht. De overheid is gebaat bij een efficiënte administratie, daartoe behoort ook het gebruik van het BSN. Wetgeving per departement maakt het gebruik soms onmogelijk, mede door te stringente interpretatie van de AVG, waardoor overheidsdiensten minder goed samenwerken. Los dat eerst op.
4. Digitale architectuur.
 - a. Hierbij moet ik altijd aan een oud collega denken. Hij stelde de vraag: wil je een blauwdruk of een bestemmingsplan?
 - b. Architectuur moet begrijpelijk zijn voor de 2eK. Waarom? Het is toch een 'wat en hoe' vraagstuk? De 2eK zou meer zicht moeten hebben op de regeldruk die ze veroorzaakt en daar lessen uit trekken.
 - c. Internet (door Bill Gates in 1996 nog bestempeld als een hype...) laat zien dat web applicaties, apps, api's beter tegemoetkomen aan de menswensen. Deze ontwikkeling is nog lang niet op zijn eind. Open data en een transparante overheid zijn essentieel om kennis te kunnen verdiepen.
5. IT dashboard.
 - a. Zou dat ook als een benchmark kunnen worden opgezet?
6. BIT nwe stijl.
 - a. Een vorm van toezicht is noodzakelijk vanwege de vele miljoenen die er omgaan. Maar een BIT is altijd 'achteraf in de kont kijken' oneerbiedig gezegd. Hoe zorg je nu voor een betere pizzabodem?
7. Organisatorische ingreep.
 - a. In dit overzicht ontbreekt denk ik de lastige Europese regelgeving, zoals op het gebied van AVG, internationalisering en toegang en digitalisering, maar denk ook aan

algemene voorschriften als archiefwet, wob/woo etc. Die regelgeving schroeft de eisen en de kosten op.

8 Transformatie.

- a. Onderzoek dat je aanbeveelt kost tijd en veel geld. Wat levert het op? De meeste organisaties hebben toch al een analyse gereed liggen? Of hebben met portfolio management inzicht, inclusief de life cycles en het benodigde onderhoud.
- b. Wat zijn volgens jou megalomane IT projecten? Projecten die al ontsporen? Volgens mij zijn er ook van dat soort projecten geweest die niet zijn ontspoord.

9 Hulp.

- a. Ik ben het eens dat het bedrijfsleven te hulp moet schieten, en de overheid niet alleen moet zien als een winstmultiplier. Het is sowieso raar dat de overheid de schuld krijgt van belabberde systemen, terwijl de systemen doorgaans door het bedrijfsleden zijn ontwikkeld.

10 Financiering

- a. Je pleit voor inzet van het investeringsfonds. Dat is incidenteel geld. Belangrijker is dat de overheid een oplossing vindt voor de snelle afschrijving van software. Veel nieuw beleid gaat gepaard met incidenteel geld. Beheer en onderhoud is echter een structurele kostenpost. Het kastelsel zorgt mede voor deze problematiek van incidenteel en ontbrekend structureel geld. De rente is nu laag, de overheid zou voor haar ICT veel meer moeten lenen en ruimte vrij maken om af te schrijven en tijdig te kunnen vernieuwen of vervangen.

Ik hoop dat je er wat aan hebt. Ik vond het leuk om je artikel te lezen en ben blij dat je aandacht voor de problematiek vraagt. Overigens is het woord deltaplan ook al in de Kamer gevallen, volgens mij pleit Koolmees hier voor? Tevens wordt nu onderzoek gedaan door ABD topconsult naar de uitvoering bij uitvoeringsorganisaties en hun IT problematiek.

Met hartelijke groet
Pio Tulp